

God Jul!

Besök i Norrbotten
Stig bygger skepp
Bröllop på Manilla

Bottenviken

Ett år med nya DT

De senaste ett och ett halvt åren har varit händelserika för DT. Förra hösten 2011 slog vi upp portarna till dovastidning.se. Tidigare kunde vi vara frustrerade över att de nyheter som vi skrev för papperstidningen snabbt blev för gamla då den bara gavs ut åtta gånger om året. Nu kan vi äntligen publicera nyheter på webben. I februari i år kom det första numret av omgjorda DT. Papperstidningen fick ett nytt utseende och ett lite mindre format. Den har även en något annorlunda roll än gamla DT; det är att vi i papperstidningen koncentrerar oss på vad som är aktuellt över en längre tid och bjuder på reportage, porträtt, tester och krönikor med mera. Ni var många som uppskattade nya DT och att vi nu finns i två kanaler: tryckt tidning och webb. Roligt, tyckte vi.

I år har vi haft olika teman: tvåspråkiga arbetsplatser, döva egenföretagare, Bildtelefoni.net-härvan, SDR:s 90-åriga historia, båtliv och specialskolornas framtid. Vi har även i en

serie skrivit om tillgänglig kultur: textad bio, teater och TV, och Video-on-demand-tjänster. Sedan har vi också skrivit om personligheter som visat framfötterna. En av dem är Gülcan Coban. Hon är landets första döva spinninginstruktör. Nu leder hon spinningpass på Friskis & Sveltis i Uppsala. Artikeln om henne är en av de mest lästa på dovastidning.se.

Finns det något ni tycker att vi bör skriva om nästa år? Är det något ni vill att vi ska granska? Känner ni någon döv som gör något annorlunda, i likhet med paret som gifte sig på Manillaskolan (sid. 18)? Vi har planer för nya reportage och teman nästa år. Ett av de planerade teman är den psykiatriska vården för döva. Ni som varit i kontakt med den; hur tycker ni att den fungerar? Hör av er till oss. Vi har tystnadsplikt.

Har ni nyhetstips? Mejla eller skicka brev till oss på redaktionen. Ni kan även ställa frågor om DT på vår Facebook-sida. Kontakt- och adressuppgifter hittar ni i rutan här nedan.

Till sist önskar vi er en riktigt God Jul & ett grandioöst 2013!

NICLAS MARTINSSON
REDAKTÖR

Redaktionen tycker till

Julen. Det är en högtid då vi kan umgås och äta gott med nära och kära. Mysfaktorn är hög. På TV går det många sevärd filmerna och program. Här i Sverige är det en tradition att svenska komedier har biopremiär på juldagen. Vi minns Sällskapsresan, till exempel. I år väntar Mammans pojkar och Sune i Grekland. Hoppas de visas textade på bra tider och under en längre tid i landets städer. Det är när julen är som bäst: gott sällskap, goda filmer, god mat.

Julhandeln. Vi ska köpa julklappar för rekordhöga summor i år igen. Är det inte dags att ändra våra konsumtionsvanor? Var lite kreativ i stället – sy, måla eller skriv ihop en julklapp som är långt mer personlig än något som köps i närmaste galleria. Eller shoppa loss på t.ex Unicefs hemsida så vet du att pengarna går till någon som behöver.

Global uppvärmning. Nyligen ägde klimatmötet i Doha rum. Där beslöt man att Kyotoavtalet skulle förlängas med åtta år till 2020. Avtalet berör endast ett fyrtiotal länder och 15 % av världens totala utsläpp av växthusgaser. Utsläppen kommer att fortsätta öka globalt. Att nå tvågradersmålet är inte troligt utan jorden väntas bli mer än två grader varmare. Att världens politiker fortfarande inte kan enas om hur man ska minska utsläppen är väldigt olyckligt. Hur länge ska vi vänta på en överenskommelse? Det handlar om våra barns och barnbarns framtid.

TIDSKRIFT FÖR SVERIGES DÖVAS RIKSFÖRBUND

Nr 8/2012

Fredrik Schreiber gav ut det första numret av DT i Lund den 6 juni 1891 med skraddaren Ola Zommarin som förläggare.

Manusstopp:	Utgivning:
Nr 1: 8 feb	28 feb
Nr 2: 15 mars	4 april
Nr 3: 19 april	10 maj
Nr 4: 24 maj	13 juni
Nr 5: 16 aug	5 sep
Nr 6: 20 sep	10 okt
Nr 7: 25 okt	14 nov
Nr 8: 29 nov	19 dec

REDAKTION:

Dövas Tidning, SDR
Förmansvägen 2, 6 tr
117 43 Stockholm
redaktionen@dovastidning.se
Ansvarig utgivare: Helena Fremnell
Redaktör för DT: Niclas Martinsson
0738 333 060 (sms/3G)
niclas.martinsson@dovastidning.se
Redaktör dovastidning.se:
Tomas Lagergren, 0735 130 199 (sms/3G)
tomas.lagergren@dovastidning.se
Layout: Annalena Caffa, zoor.se
Facebook: facebook.com/dovastidning
Twitter: @DovasTidning

PRENUMERATION:

medlem@sdr.org eller
Bildtel:
agneta.skagerstrand@sip.omnitor.se
SDR, Agneta Skagerstrand
Box 300
793 27 Leksand
Prenumerationspris: 300 kr/år
Utebliven tidning:
kontakta medlem@sdr.org

ANNONSER:

Bokas och lämnas till:
sdrannons@sdrf.se
Tel: 0506-300 58
Skaraborg och Värmland:
Tel: 0506-301 76
Förenings- och internannonser bokas och lämnas till:
redaktionen@dovastidning.se
Upplaga: 5800 ex
Tryck: Carlshamn Tryck & Media ab
ISSN 1402-1978

www.dovastidning.se

I KORTHET

4

NYHETER

5

SIGNERAT:
PETRA ÖRLEGÅRD

7

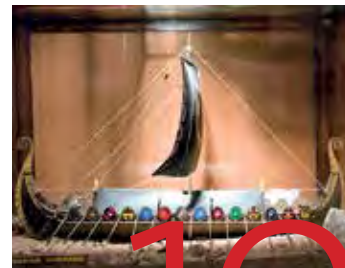
DOVASTIDNING.SE

8

5 FRÅGOR:
SVARTHOLM

9

PORTRÄTT:
STIG STRÅLIND

10

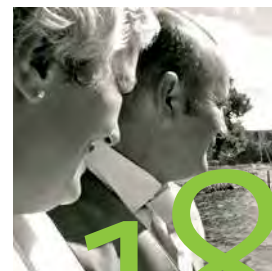
RECENSION:
TEATER & BOK

13

SMÅTT & GOTT:
JULSPECIAL

14

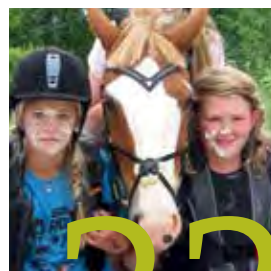
FOLK
I FARTEN

18

FÖRBUNDS-
NYTT

20

UNG

22

INSÄNDARE

24

● Youtube textas på 10 språk

Sedan tidigare kan man se textade Youtubeklipp på engelska, japanska, koreanska och spanska. Nu läggs sex språk till: franska, italienska, nederländska, portugisiska, ryska och tyska. Att det lilla holländska språket finns med i utbudet visar att det är mycket möjligt att vi en dag kan titta på textade klipp på svenska. Youtube ska fortsätta utöka sitt språkutbud. Sajten har ett automatiserat röstigenkänningsprogram. Därför kan undertexterna aldrig bli perfekta eller helt korrekta. Men besökare kan redigera textade inlägg så att det blir bättre översatt. Enligt Youtube finns mer än 200 miljoner textade klipp på deras sajt.

20

år sedan första sms:et skickades. Den brittiske ingenjören Neil Papworth skickade den 3 december 1992 det allra första sms:et från en dator till en mobil. Texten löd: "Merry Christmas". I dag skickas 117 sms per månad från genomsnittsabonnemanget i Sverige.

● Hällsboskolan flyttar

I oktober beslutade Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) att flytta Åsbackaskolan till Örebro 2013. Nästa skola inom SPSM att flytta är Hällsboskolan i Sigtuna. Anledningen är att kommunen Sigtuna som i dag hyser skolan inte har möjlighet att bemöta de önskemål och behov som Specialpedagogiska skolmyndigheten har på skollokalerna. Det innebär att Hällsboskolan som i dag har 42 elever får flytta till Stockholm med start 2014. SPSM:s generaldirektör Greger Bååth ser stora fördelar med flytten till Campus Konradsberg. Där finns redan Manillaskolan, andra närliggande grund- och friskolor, och Resurscenter tal och språk. Det skapar möjligheter för samverkan mellan skolorna, och mellan Hällsboskolan och resurscentret. Hällsboskolans filial i Umeå berörs inte av flyttbeslutet.

● Finlandsvenskt tsp hotat

Den finska riksdagen konstaterar att det finlandssvenska teckenspråket är hotat. Riksdagen påpekar att teckenspråkigas rättigheter tryggas i grundlagen, men att det inte räckt till för att garantera deras språkliga rättigheter. De efterlyser därför ett heltäckande åtgärdsprogram för att upprätthålla ställningen för de båda inhemska teckenspråken (finskt och finlandssvenskt teckenspråk). Ledamöter från alla politiska partier förutom Kristdemokraterna har skrivit under detta. Finlands Dövas Förbund och medlemsföreningen Finlandssvenska teckenspråkiga uttrycker oro över språkets framtid. "Utan snabba och effektiva åtgärder tror vi att språket kommer att försvinna inom tio år", säger föreningarna i ett uttalande. Finlandsvenskt teckenspråk används av cirka 300 personer, varav 150 döva.

● Stockholm tillgängligt

Stockholm fick topp tre-placering när EU-utmärkelsen Access City Award 2013 delades ut i början av december. Berlin kom etta, följt av Nantes i Frankrike och Stockholm. De två senare utan inbördes gradering, skriver DN. Vinnarstäderna har satsat framgångsrikt på tillgänglighet när det gäller byggnader och gemensamma öppna ytor. 80 miljoner européer har någon funktionsnedsättning. Samtidigt åldras befolkningen i Europa, vilket gör att fler och fler lider av försämrad rörlighet, konstaterar priskommittén.

● Falska döva härjar

DT har flera gånger rapporterat om dörrförsäljare som utgav sig för att vara döva. Ibland kom de i par så den ena personen passade på att stjäla något. De falska döva försäljarna fortsätter att härja. Nu senast – i början av december – skrev Örnsköldsviks Allehanda att de dök upp i Örnsköldsvikstrakten. De höll upp en lapp med text om att de var döva. Maria Näslund, förundersökningsledare på polisen, varnade för dem. "Man ska inte släppa in dem", sade hon.

● Cippad och happar

Bland teckenspråkiga används redan geniala ord som hyff (för säkerhets skull) och pi (verkligen, väldigt, jasså, jaha). På senare tid har det kommit nya ord från personer som har cochleaimplantat (CI) eller/och hörselapparater. "Jag har blivit cippad", kan en person som nyligen genomgått en CI-operation säga. Och personer som har hörselapparater säger att de har happar. Alltså två ord som tonar ner operationen och själva hörselnedsättningen.

Kommer de orden att bli populära?

Illustration Lagergren:

Hantverkare
kommer sent
i vår värld,
– i spindlarnas är
det...

Digital bio ljuv musik för döva öron?

Biografbranschen genomgår i detta nu en stor omställning, från analog till digital teknik. Den digitala tekniken kommer betyda mycket för döva och hörselskadade bioälskare.

För snart fyra år sedan skrev DT om teckenspråkstolken och biografägaren Ulf Liljenbäck i Vårgårda (DT nr 2-09). Han ville ha text på sina filmer, men saknade pengar till det då en digitalisering är dyr. Då hade ett sjuttioal bioografer hunnit digitalisera sina biosalonger. Men filmbolagen levererade fortfarande analoga filmkopior, vilket bromsade upp digitaliseringen. Och endast två-fyra exemplar av de analoga filmkopiorna (rullarna) fick text per film vilket gjorde att en film textades en begränsad tid i varsin stad, innan rullen flyttade till nästa ort. En digital kopia har både en otextad och en textad version, vilket skulle innebära att filmen kan visas textad samtidigt i hela landet.

Vad har hänt sedan dess?

– Digitaliseringen pågår för fullt. De stora biografkedjorna SF Bio och Svenska Bio har digitaliserat alla sina bioografer under 2012, säger Tomas Johansson, handläggare på Svenska Filminstitutet.

En vanlig missuppfattning är att det är staten som står för medel till digitaliseringen av bioograferna. Det stämmer inte helt, menar Tomas Johansson.

– Man måste skilja de stora kommersiella bioograferna från bioografer på mindre orter, de större har möjligheten att med egna medel finansiera digitaliseringen medan de mindre kan få stöd för sin digitalisering av Filminstitutet.

SF bio som aktör sätter standarden och det är först nu under detta år som digitaliseringen tagit fart. Och då följer alla efter.

– När SF:s bioografer blir digitala så börjar filmbolagen i större utsträckning framställa digitala filmkopior istället. Och då måste de mindre bioograferna följa efter för att kunna visa ett aktuellt utbud.

När tror du att biobranchen digitaliserats helt?

– Redan i början av nästa år kommer många filmbolag helt sluta med att ta fram med analoga filmkopior och i stället satsa på digitalt. Den digitala tekniken gör att man kan lägga in både en textad och en otextad version på samma filmkopia och det gör att de kan visas med eller utan text, i alla bioografer och man behöver inte flytta runt textade kopior mellan städerna. Svenska Filminstitutet delar ut 1,5 miljon varje år i stöd till bland annat textning och syntolkning.

– Att texta film på digitala filmkopior är förhållandevis billigt. Vi har fördelat ungefär 15 000 kronor per film på textning. Det beror på att man inte behöver ta ut särskilda textade kopior av filmen utan man gör en textad och en otextad version i en och samma filmkopia.

Hur många svenska filmer har varit textade under 2012?

– Under denna höst har Filminstitutets ambition varit att ge textning till alla större filmer som har biografpremiär. Allt som allt har 20 filmer fått textningsstöd under andra halvåret 2012, vissa av dem har premiär under början av 2013. Dessutom står det i det nya filmavtalet som börjar gälla 2013 att alla svenska filmer som får produktionsstöd av Filminstitutet ska kunna tillhandahållas i en textad version.

Men till syvende och sist är det upp till programläggarna i bioograferna att bestämma vilka visningar som ska textas eller inte. Hur de rutinerna ser ut i framtiden, vet ingen i dagsläget.

TEXT: TOMAS LAGERGREN

Så har digitaliseringen av svenska bioografer gått:
2009: 70 digitala bioografer (endast större bioografer).
2012: 593 av 830 svenska biografialonger har digitaliserats och samtliga biografialonger i de två största biografialongerna, SF Bio och Svenska Bio är digitala.

Fotnot: Sedan tidigare har DT tittat på framtiden för plattformsoberoende TV (DT nr 6-12), hur textningen är hos ett antal videostreamade tjänster och textad kultur (DT 7-12).

Skolorna syns mindre på SPSM:s nya hemsida

Specialskolorna fick mindre plats på Specialpedagogiska skolmyndighetens (SPSM) nya hemsida. Både SDR och SDUF tycker att det rimmar illa eftersom myndigheten får allt färre elever.

På gamla spsm.se syntes skolorna redan i huvudmenyn. Och de hade en kategori benämnd "Skolor". När man klickade på respektive skola möttes man av en mer eller mindre välmatad sida med information om skolan och om det senaste som hänt.

Men på nya spsm.se är det annorlunda. Trots att skolorna utgör den största verksamheten inom SPSM har de inte någon egen kategori i huvudmenyn. För att komma fram till någon av skolorna måste man klicka tre gånger. Först på rubriken "Undervisning i specialskolor" under kategorin "Vi erbjuder", sedan på "Våra skolor" och till sist på någon av skolorna. Tidigare räckte det med två klick. Och respektive skola har nu ett tunnare innehåll jämfört med gamla hemsidan.

– Skolorna syns mycket mindre på nya spsm.se. Det är anmärkningsvärt. SPSM får ju allt färre elever. Samtidigt ser man inte någon kraftfull marknadsföring av skolorna på hemsidan. Man kan undra hur man ska tolka det. Vi har sagt många gånger att specialskolan inte får bli den sista utvägen för döva och hörselskadade elever, säger Jenny Ek, ombudsman vid SDR.

Hon ger dock nya spsm.se beröm för att den är mer lätt-navigerad och har en tydligare struktur än den gamla, och att delar av innehållet finns på teckenspråk.

SDUF:s ungdomskonsulent Florian Tirnovan delar SDR:s åsikter om nya spsm.se.

– Det känns som om SPSM vill gömma undan skolorna, säger han.

Annika Sundström är informationschef vid SPSM. Hon ger SDR och SDUF rätt i att skolorna syns mindre på nya spsm.se.

– Samtidigt som vi utvecklade den nya webben skulle vi utveckla Skolnet som är en plattform där skolorna har kontakt med föräldrar till elever. Den nya webbplatsen vänder sig framförallt till pedagogisk personal som har elever med funktionsnedsättning och till föräldrar som ännu inte har barn i

SPSM har fått ny hemsida.

våra skolor men skulle kunna tänkas bli intresserade, säger hon. I Skolnet finns till exempel matsedlarna, bilderna från senaste utflykten och scheman upplagda.

SDR och SDUF säger att de vet att ni är stolta över era skolor men att det inte syns att ni är det på nya spsm.se. Kommentar?

– Vad tråkigt att man tolkar det så. Det ska jag ta med mig och försöka titta på hur man tänker då, säger Annika Sundström.

SDR och SDUF anser att skolornas sidor är alltför standardiserade och att de inte gjorts mer personliga.

– De har rätt. Det är ju lite grann meningen. Utbildningen i våra specialskolor ska vara likvärdig och bör beskrivas på ett likvärdigt sätt, säger Annika Sundström som samtidigt tror att ju längre webben lever kommer skolornas egna uttryck fram.

SDR och SDUF har tillsammans skickat ett antal synpunkter till SPSM om den omgjorda hemsidan. De kritiserar vissa formuleringar som de anser är olyckliga och kraftigt vinklade ur ett medicinskt perspektiv. Och de saknar till exempel språklagen under rubriken "Lagar och rättigheter" där det står vilka rättigheter elever med funktionsnedsättning har. Och på det senaste Nationella skolrådet i slutet av november har SDR, SDUF och även Hörselskadades riksförbund kritiserat SPSM för att ha minskat skolornas utrymme på hemsidan.

– Språklagen ska absolut vara med, säger Annika Sundström, som anser att SDR:s och SDUF:s synpunkter är kloka.

SPSM har redan ändrat vissa formuleringar. Arbetet med nya spsm.se är inte helt klart utan man fortsätter med att se över sajten innehåll. Användare har fått testa nya sajten och gett positiv respons. Just gruppen föräldrar som letade efter specialskolor kunde hitta ingången direkt.

TEXT: NICLAS MARTINSSON

Vi har det för bra i Sverige

Jag låg i sovsäck med blixtlåset uppdraget till midjan och vaknade till soluppgången. Klockan var kvart över fem. Nyvaket drog jag upp dragkedjan till tältet och kikade på de andra. Jag log och de log tillbaka. Fem minuter senare var jag klarvaken, upprymd och redo för vad som komma skulle.

Så här såg mina morgnar ut under en månad i Nicaragua. Jag var på en filminspelning av andra säsongen av *Mot alla odds*, som sänds i vår. För första gången i mitt liv tältade jag en månad i sträck. Vi övernattade på alla möjliga platser: leryttja, bondgård med kobajs överallt, och nära ett damm med kajmaner med flera. Mitt tält var alltid smutsigt. Ibland luktade mina kläder hästbajs. Det hade också regnat in i mitt tält. Jag hade även sällskap av grisar och tuppar när jag skulle bajs på vårt utedass. Kackerlackor och andra småkryp var också på besök i eller utanför mitt tält.

Jag fick precis som alla de andra deltagarna i *Mot alla odds* inte duscha ordentligt på en månad utan jag kunde bara göra mig ren på olika sätt, till exempel bada i en bäck, med våtservetter, eller i en tvättbalja. Trots detta mådde jag riktigt bra. Jag njöt extra av själva tvättandet när vi väl fick möjlighet till det. Efter två veckor fick jag äntligen tvätta mitt hår. Nästan alla människor vi mötte levde primitivt med endast vattenkvarn och utedass. De var lyckliga och godhjärtade. Det fick mig att tänka till. Vi har det för bra i Sverige och i västvärlden då vi har ett materialistiskt överflöd – sociala medier, internet, dator, mobil, pengar, hus, och hundratals TV-kanaler. Det finns självklart datorer, internet och mobiler i Nicaragua också men en stor del av landet är väldigt underutvecklat och eftersatt när

det gäller den tekniska utvecklingen. För endast ett par år sen byggde de en landsväg av grus i västra delen av landet medan östra delen är full av turister och har asfalterade vägar. Vilken skillnad!

Jag levde utan internet och allt det andra, som vi tar för givet i Sverige, i en hel månad. Saknade jag det? Svar nej. Jag insåg att det är ett beroende som vi faktiskt kan klara oss utan. Jag levde i nuet och njöt av ögonblicket. Det enda jag gjorde var att sova, äta och gå. Självklart umgicks jag också med de andra i gruppen och med TV-teamen. Jag fick tid över till att göra saker som jag annars inte brukar göra hemma. Jag tittade på stjärnorna i ungefär en timme och föreställde mig universum. Och jag skrev i min dagbok om vad vi upplevt varje dag, något jag normalt inte gör i vardagen.

Den här expeditionen var mitt livs största äventyr. När jag kom hem insåg jag att det enda jag hade saknat var familjen och kärleken. Ingenting annat. Jag längtade inte ens tillbaka till vardagen och till ett ständigt uppkopplat liv. Allt detta är bara ett överflöd, och faktiskt bara ett stressmoment. Före expeditionen var jag jämt uppkopplad. Nu stannar jag på vägen hem från jobbet för att titta på stjärnorna. Jag uppskattar verkligen mitt liv mer och är glad och tacksam för att vi har ett rent kranvatten, spolande toaletter, och att jag har en säng att sova i. Mer behöver man egentligen inte.

Petra Örlegård jobbar som projektledare, pluggar engelska på distans och är löparnarkoman. Hon tycker om att ha många bollar i luften och räds inte för utmaningar.

● Abbé de l'Épée 300 år

Den franske prästen Abbé de l'Épée grundade på 1760-talet den första allmänna dövskolan i Frankrike. Frankrikes dövas förbund arrangerade 300-årsjubileet av hans födelse i Paris under 21–23 november 2012. Under jubileumsdagarna var det föreläsningar om gårdagens, dagens och morgondagens dövundervisning. Lennart Andersson från Göteborg föreläste om l'Épées påverkan på Pär Borg och hans dövundervisning i Sverige. Fyra svenskar deltog i jubileet: Lars-Åke Wikström, Tomas Hedberg, Urban Mesch och Lennart Andersson. 27 döva elever med cochleaimplantat från Norge var också var där. De fick reda på teckenspråkets betydelse för döva i världen. Urban Mesch berättar för DT att jubileet uppmärksammades stort i tidningar överallt. Broschyrer om jubileet delades ut till allmänheten.

FOTO: URBAN MESCH

Lars-Åke Wikström är på utställning om Abbé de l'Épée i Paris.

Vi bjuder på ett urval kortfattade nyheter som publicerats på vår webb: dovastidning.se
 Artiklarna finns i full version på sajten. Ha för vana att besöka den så missar du inget.

● Petra vandrar mot alla odds

Andra säsongen av SVTs realityserie Mot alla odds sänds under vårvintern 2013. Denna gång i Nicaragua med en döv deltagare – DT:s krönikör Petra Örlegård, 23 år.

- Jag såg att de sökte folk till en ny säsong av Mot alla odds både på TV och i First Class. Själva konceptet – att vandra – lockade mig mer än funktionsnedsättningsperspektivet. Utmaningen var också att bara vara med hörande i en hel månad. Samtidigt kan vi lära av varandra, de av mig och jag av dem, om hur vi funkar. En win-win (vinna-vinna) situation, liksom, berättade Petra för DT. I detta nummer av DT skriver hon också om hennes livs största äventyr i Nicaragua (sid 7).

Sökord: deaf nation

● Döva aidsoffer hedrades

Regnbågens ordförande Eva Lilja blev berörd när hon såg den omtalade TV-serien "Torka aldrig tårar utan handskar". Den handlade om hiv-epidemin i Stockholm på 1980-talet och om levnadsglada män som gick bort i aids. Eva Lilja ansåg tillsammans med andra att man borde ordna en minnesceremoni på Världsaidsdagen för att hedra döva aidsoffer, vilket de gjorde. Den 1 december kom 14 personer till RFSL-huset i Stockholm för att hedra fyra döva som dog i aids. Det första avled 1990, det andra 1992, det tredje 1993 och det fjärde 1996. Eventuellt var det fler än fyra döva homosexuella som dog i aids på 1980- och 90-talen i Sverige. Regnbågen känner bara till fyra. 1996 fick Sverige ny bromsmedicin mot hiv som var effektiv. Då minskade antalet aidssjuka patienter drastiskt. Regnbågen planerar att arrangera en årlig minnesceremoni. Kanske på Världsaidsdagen eller så får den en egen dag.

**Sökord:
aids döva**

5 frågor

Kristina Svartholm

Professor i svenska som andraspråk för döva som går i pension vid årsskiftet.

Hur känns det att sluta?

– Ja, vad säger man. Både och. Det känns bra, jag har ett rikt arbetsliv att se tillbaka på. Och jag blir professor emerita, så jag kan fortsätta jobba och forska lite, om jag vill. Det är en positiv del av det här jobbet. För andra pensionärer är det lite mer ”klippa av” direkt. Jag kan vara resurs och får till exempel använda biblioteket här på universitetet. Och har möjlighet att föreläsa eller vara med på konferenser.

Hur har du trivts?

– Våldigt bra! Både med döva och hörande inom och utanför universitet. Jag känner mig tacksam för alla kontakter jag har fått både internationellt och här i Sverige. Inte många har ett sådant jobb som jag har – att undervisa, forska och träffa folk och lära mig saker av dem. Det är inte bara jag som lär ut när jag undervisar eller är ute och reser, jag får mycket tillbaka.

Vad har varit ditt bästa minne under dina år som forskare?

– Finns mycket positivt. Det är svårt att välja ut något direkt, men ett av dem är då Krister Schönström (idag universitetslektor på samma institution) disputerade. Det var härligt att få fram en döv som forskar om dövas tvåspråkighet.

Du har sagt att döva måste få lära sig fler än två språk. I många utbildningar och yrken idag är det ett krav att kunna bra engelska. Döva ska inte undantas. Hur får man fram en bra flerspråkighet?

– Om vi tänker oss en plattform, där svenska och teckenspråket ligger vid sidan av varandra. Då är det viktigt att läraren kan både svenska och teckenspråk för att kunna

Kristina Svartholm går i pension efter 32 år på Stockholms universitet.

förklara betydelsen av till exempel engelska ord och fraser på teckenspråk och jämföra med svenska. Det är när plattformen är bra man kan lära sig fler språk. En bra tvåspråkighet leder till flerspråkighet.

Vad ska du göra efter årsskiftet när du gått i pension?

– Jag ska börja med nyårsafton och dricka champagne. Dagen efter ska jag sova länge! Sen får vi se vad som händer.

TEXT & FOTO: TOMAS LAGERGREN

Kristina Svartholm (f. 1951) har arbetat med svenska som andraspråk för döva sedan 1980. Sin professur fick hon 1998 som världens första professor i ett andraspråk för döva och är fortfarande den enda professor i sitt ämne i världen. Hon har bland annat varit expertrådgivare åt World Federation for the Deaf, WFD och sakkunnig i olika institut som Svenska Institutet och suttit i Svenska språknämnden. 2009 mottog hon Kruthmedaljen och 2011 WFD:s First Class International Social Merit Award.

Det här är modellen för Stig

I Sundsvall 1968 fick artonårige Stig Strålind syn på en vacker segelbåt byggd i modell. Han kände genast att han ville prova på det. 44 år senare har han byggt 68 skepp. Åtta av dem ställdes ut på Norrbottens museum ifjol.

Utställningen blev så välbesökt att utställningen fick förlängas från en månad till fyra månader.
– Det var roligt att många ville se skeppen, berättar Stig över en kopp kaffe vid köksbordet i lägenheten i centrala Luleå med en utsikt som imponerar på fotografen Niclas. Stig ler.

– Jag vet. Många säger att jag inte behöver någon TV – utsikten räcker!

Den första båten var en rysk segelbåt från 1800-talet. Det var så pass roligt att han fastnade för modellbyggandet som innebär mycket tålmodigt målande och pysslande med många delar. Det är inte ovanligt med modellskepp som har flera tusen delar som ska monteras, limmas ihop och målas. Stig föddes med en synskada som på senare år blivit sämre på grund av bland annat diabetes och grå starr i ögonen.

– Mina vänner som ser bra undrar hur jag kan se dessa detaljer – för det gör de inte ofta, ler Stig.

Det med syn är relativt tänker undertecknad. Man ser vad man vill se.

– När jag byggt tre stycken kände jag att jag blev allt bättre på det. Vänner och släkt började komma in med beställningar.

1978 började han på sin största båt som han köpte för 300 kronor: En modell av det franska skeppet Le Soleil Royal som sjösattes 1669. Det 61 meter långa skeppet var tungt bestyckat med över 100 kanoner och tog 1200 man. Fartyget sjönk 1692 när det blev attackerat av 17 fartyg vid La Hougue i nordvästra Frankrike. Endast en av den 883 man starka besättningen överlevde.

Stig mättar med händerna och berättar hur lång modellen var – 77 cm närmare bestämt. Modellen hade över 2300 delar som skulle målas i tio olika färger.

– Det tog flera år med en paus på ett par år då min far gick bort. Då flyttade jag tillbaka till Luleå. Men till slut blev det klart 1984. Då hade jag lagt ned över 1000 arbetstimmar på det skeppet, det var hemskt, minns Stig.

Skeppet kan ses på Stadsvikens vårdcentral, där också tolkcentralen finns i samma lokaler.

De båtar han byggt är främst från perioden 1500-1800-talen. Favoritbåtarna han byggt är från 1600-talet: Vasaskeppet har han byggt fem gånger och det engelska skeppet Mayflower tre gånger om.

Den senaste modellen blev klar ifjol. Den tog extra lång tid då hans synskada som upptäcktes när han var runt 16 år gammal på senare år blivit allt sämre. Till slut fick han ansöka om för-tidspension 1996, efter operationer i både ögonen. Då jobbade han som svarvare på Samhall i Luleå. Tidigare jobbade han som målare i Örebro, innan han skolade sig om till verkstadsingenjör och flyttade tillbaka till Norrbotten, där han är född (i Pajala).

– Om jag byggt mitt sista skepp nu? Det vet jag inte – jag har nämligen sett en liten båt i en hobbybutik i stan... säger Stig och småler innan han blir allvarlig:

– Min syn räcker nog inte längre till, jag känner hur jag blir allt tröttare i ögonen för det är många små delar man ska se. Det är nog slut nu, tror modellskeppsentusiasten Stig Strålind, som simmar eller håller på med träslöjd, när han inte bygger skepp. Än är inte sista seglet rest, tror undertecknad.

TEXT: TOMAS LAGERGREN
FOTO: NICLAS MARTINSSON

Kända norrlänningar

Åsan (Jämtland)

Lars Kruth, dövrörelsens nestor

Seskarö (Norrbotten)

Lars Åke Wikström, mångårig ordförande i SDR och dövaktivist

Örnsköldsvik (Ångermanland)

Lennart Tjärnström, redaktör på Dövas Tidning 1980-2008

Resele (Ångermanland)

Gunilla Vestin-Wallin, skådespelare Tyst Teater

Härnösand (Medelpad)

Gunilla Wågström-Lundqvist, fd. producent på UR och dövaktivist

Hedenäset (Norrbotten)

Abraham Honkamaa*, tusenkonstnär och eldsjäl i Tornedalens dövas förening (numera nedlagd)

Burträsk (Västerbotten)

Wally Lindberg*, dövidrottsprofil och teckenspråkspionjär

Rosvik (Norrbotten)

Jenny Nilsson, ordförande i världsungdomsförbundet för döva, WFDYs

Östersund (Jämtland)

Sven Bäckman*, skidlegendar

* = avliden

(OBS! Det är bara ett litet urval – ingen nämnd, ingen glömd)

Hans Bäck, Eva Sjöberg och Lars-Gunnar Torstensson diskuterar NDT:s framtid.

Trio om Norrbottens Teckenspråksförenings framtid

Eva Sjöberg, Hans Bäck och Lars-Gunnar Torstensson är alla aktiva i den norrbottniska dövrörelsen. De har idéer för hur framtiden kan se ut för Norrbottens Dövas Teckenspråksförening (NDT) där många medlemmar är äldre.

För 15-20 år sedan hade Luleå Dövas Förening öppet varje vecka. Då var 15-20 personer där. Nu är dövföreningen öppen varannan onsdag kväll. Endast fyra-sex personer kommer då.

– Många äldre har gått bort, säger Hans Bäck, mångårig ordförande.

Vissa medlemmar – särskilt de äldre och synskadade – tycker att det är obehagligt att åka till föreningen en mörk vinterkväll. Många har inte körkort.

– I februari eller mars ska vi testa att ha öppet dagtid. Vi får se om det kommer fler då, säger Hans Bäck.

Den lokal som Luleå DF hyr av kommunen kostar 50 kr i timmen. Billigt låter det. Men eftersom föreningen årligen får 4.000 kronor av kommunen räcker pengarna inte långt. Det motsvarar 80 timmar per år.

– Tidigare låg hyran på 25 kronor per timme. Vi ansökte om 10.000 kronor men fick bara 4.000. Bidraget har varit detsamma i tre-fyra år, säger Hans Bäck.

I Luleå har Svenska kyrkans teckenspråkiga verksamhet en s.k. dagverksamhet varje måndag. De har t.ex. fika, gör studiebesök och går på gymnastikpass.

– Kyrkans hus är bättre för synskadade, säger Hans.

– Här i lokalen som vi hyr av kommunen är tillgängligheten mindre bra. Belysningen är dålig och det är slitet här. Diskmaskinen är trasig. En toalett är ur funktion... Vi är inte nöjda, säger Eva Sjöberg, ordförande för NDT.

Situationen ser annorlunda ut för Piteå Dövas Förening, som har en egen lokal. Den är modern och tillgänglig. Kommunen där ställer upp med hyres- och verksamhetsbidrag. PDF har öppet varje tisdag och ibland även på fredagar eller lördagar. På helger gör man då något festligt, till exempel tacokväll.

NDT, som är ett länsförbund där dövföreningarna i Luleå och Piteå ligger under, har 67 medlemmar. De flesta är över 40 år gamla.

Hans Bäck är, utan att överdriva, en legend i döv-Norrbotten. Han är nu 73 år.

Vem övertar ordförandeklubban den dag Hans slutar?

– Det blir svårt att hitta en efterträdare, säger Lars-Gunnar Torstensson, kassör i LDF.

– Vi måste ta upp frågan med medlemmarna snart. Det är viktigt att vi diskuterar vad vi vill med föreningen, säger Eva.

– De andra har sagt till mig ”Om du slutar läggs då LDF ner”, säger Hans.

Ett alternativ kan vara att LDF och PDF slås samman. Det är nästan 6 mil mellan dessa städer om man kör på E4.

Om NDT ska se ett uppsving så måste arbetsmarknaden i Norrbotten bli bättre och mer attraktiv för döva. Enligt Eva och Hans är många arbetsgivare okunniga när det gäller döva och hörselskadade. Och det faktum att Norrbotten avfolkas påverkar också NDT.

Slutligen, hur mår NDT?

– Jag önskar att vi kunde ha mer intressepolitiskt arbete, säger Eva Sjöberg.

NDT har inte någon anställd som kan bevaka intressepolitiska frågor utan allt sköts ideellt.

Annars mår NDT väl enligt alla tre.

– Vi har en bra styrelse. Alla umgås med alla, säger Hans.

– Någon prestige finns inte, säger Eva.

TEXT: NICLAS MARTINSSON FOTO: TOMAS LAGERGREN

2010 gjorde DT en kartläggning av Dövsverige. Den visade att endast tio procent av SDR:s döva medlemmar bodde i Norrland. Detta jämfört med 13 procent av svenskarna. Hälften av döva hade sitt hem i Svealand till skillnad från 39 procent av landets invånare som bodde där. Den dövtätaste staden i Norrland var Härnösand. Listan över Sveriges största städer sett till antalet döva invånare: 1. Stockholm. 2. Örebro. 3. Göteborg.

Tecknad, talad och ritad

RECENSION: Nu är jag här! med Teater Mutter

MANUS: Helena Hedlund

REGI: Mia Nilsson

MEDVERKANDE:

Helena Hedlund och Tommy Krångh

Helena Hedlund och Tommy Krångh som hund och husse.

En skådespelare tecknar. En skådespelare pratar. En tecknare skapar scenografin på sin ritplatta. Det är teatergruppen Martin Mutters barnföreställning "Nu är jag här!" som är ute på turné.

Det är en ovanligt visuell föreställning där teckenspråk blandas med tal i en glad blandning och där miljön bokstavligen målas upp på scen. Vi möter Uno, en ensam och rätt elak lärare som en dag möter en övergiven hund. Temat är kommunikation och vänskap. Kan vi förstå varandra trots att vi talar olika språk? Svaret blir: Ja, vi förstår varandra och vi förändras gärna av mötet! I ständig förändring precis som scenografin, där handlinger understryks av ett skrivet ord, ett ritat hjärta eller ett jordklot som poetiskt får segla över scen på ett papper.

Pjäsen är från början skriven för både tal och teckenspråk. Dialogen bollas elegant mellan språken.

Helena Hedlund (som också står för manus) är hund med intensivt viftande svans och gläfsande: Hej, här är jag! Lek med mig! Älska mig!

Tommy Krångh (som tolkade melodifestivalen) tecknar den elaka läraren som i sitt hjärta längtar.

Cecilia Jansson är konstnären som sitter med på scen och skapar magi i realtid genom sina föränderliga bilder.

Det är en färgglad och kreativ pjäs som barn mellan 6-9 år kan njuta av under 2013 då Martin Mutter turnerar Sverige runt.

ANNALENA CAFFA

Förenklad uppdelning mellan döva och hörande

RECENSION: Castberggårdssyndromet av Tomas Kold Erlandsen
Utgiven 2012

Av att döma bokens titel tror man att den handlar om något som skedde på Castberggård, Danmarks motsvarighet till Västanviks folkhögskola. Nej, det är ett begrepp som författaren Tomas Kold Erlandsen myntade när han var på Castberggård. Begreppet betyder att döva har

blivit hjärntvättade med att de är mindre värda än hörande.

Ett exempel på Castberggårdssyndrom är när en döv pojke och hans klass besökte ett bussföretag berättade han att han gärna ville bli buss- eller taxichaufför. Istället för att ingjuta framtidstro i honom fick han veta att han inte kunde bli det. Han måste kunna kommunicera med sina passagerare, inte

minst under en olycka, och ha telefonkontakt med huvudkontoret. Tillbaka i skolan frågade han sin lärare varför det var så. Läraren svarade bara "Det är svårare för döva" utan att vilja vidareutveckla.

Det är lovt att Kold Erlandsen uppfunnit ett nytt begrepp och gett ut en bok om det. Samtidigt kan man fråga sig om begreppet behövs för han har fått kommentarer på Youtube om att det inte behövs då internaliserad audism* redan finns och att det geografiska namnet i begreppet är onödigt då det är något som händer överallt i världen.

I övrigt är boken, som är på 74 sidor, lättläst och illustrerad med provocativa bilder som författaren själv tagit. Det som drar ner intrycket är den alltför förenklade uppdelningen mellan "oskyldiga" döva och "ondskefulla/okunniga" hörande. Kold Erlandsen hade vunnit på att också lyfta fram goda exempel på hörande som betytt mycket för dövas självkänsla.

RECENSION: NICLAS MARTINSSON FOTO: DÖVIANA

* Audism - diskriminering av döva på grund av att de inte hör

* Internalisering – införa t.ex. en åsikt som en del av sin personlighet

66

Enligt HUI väntas julhandelns omsättning vara 66 miljarder kronor. Det är en miljard mer jämfört med förra året. Varje svensk spenderar alltså i genomsnitt drygt 6900 kr.

35

Mer än 35 miljoner liter julmust dricker svenskarna varje jul.

Hörlurar är årets julklapp

Varje år utser Handels Utredningsinstitut, HUI, en vara till årets julklapp. Den brukar representera den tid vi lever i. Förra året var den färdigpackade matkassen årets julklapp. I år är hörlurarna det. Motiveringen är att lyssna verkar vara det nya, som HUI självt uttrycker det. Man använder hörlurar överallt när man vill lyssna på böcker och radioprogram, spela, kolla på filmer eller annat, eller när man vill ringa någon, och det med olika enheter: mobil, surfplatta, läsplatta, dator eller mp3-spelare.

1/3 säger nej till julgran

Varuhuskedjan Åhléns enkätundersökning med 1028 personer från 2012 visar att drygt en tredjedel av svenskarna inte kommer att ha någon julgran hemma. Ungefär en tredjedel har en äkta julgran, och ungefär lika många föredrar att ha en plastgran.

En fjärdedel av svenskarna klär julgranen en dag före julafton.

Grön eller vit jul

Den som vill vara säker på att få en vit jul gör bäst i att bege sig till Haparanda eller Karesuando. Enda gången det var barmark på juldagens morgon under perioden 1900-2011 i Haparanda var år 1953, enligt SMHI. Lund har haft en rad gröna jular under samma period. Senast det var mer än 10 cm snö där var år 2010. Stockholm är mer omväxlande. Ibland hade huvudstaden en vit jul, ibland en grön sådan. Tio gånger under perioden var det endast snöfläckar.

SAMMANSTÄLLNING: NICLAS MARTINSSON

1. Florian Tirnovan, SDUF:s nye ungdomskonsulent anställdes i år. När började han sin anställning?

- 1** 1 november
X 1 augusti
2 1 okt

2. Anders Lundvall, skyttelegendaren, avled i år, 70 år gammal. Hur många medaljer blev det i de fem raka Världsspel som han deltog i?

- 1** 11 (6 guld, 2 silver, 3 brons)
X 8 (4 guld, 2 silver, 2 brons)
2 7 (5 guld, 1 silver, 1 brons)

3. Det finns sju döva parlamentariker i världen. Den som suttit längst är Wilma Newhoudt-Druchen i det sydafrikanska parlamentet. Vilken politisk färg bär hon?

- 1** Röd
X Grön
2 Blå

4. DT åkte med i Åke Malmheims båt runt Höga Kusten i våras. Vad heter hans båt?

- 1** Natalie
X Nadia
2 Najad

5. Visukalen Fame blev en succé under den månad den spelades i Örebro. Hur många gånger spelades Fame?

- 1** 10
X 15
2 20

6. Ett av offren av mordet i Stureplan 1994, Daniella Josberg, skulle ha fyllt 40 år i år. Hon hann skriva en bok 1993. Vilken var titeln?

- 1** Döv – såklart
X Döv – javisst
2 Döv – självklart

7. Josefin Bergqvist & Sanna Jonsson har något gemensamt. Vad jobbar de med?

- 1** De är fotografer
X De är nagelterapeuter
2 De är egenföretagare

8. Alexandra Royal spelade huvudrollen i kritikerrosade Första kärleken för 20 år sedan. Hur gammal är hon idag?

- 1** 35
X 34
2 33

9. En döv präst från Tanzania var på besök i Malmö i höstas. Vad heter han?

- 1** Meyasi Gabriel Enock
X Gabriel Enock Meyasi
2 Enock Gabriel Meyasi

10. SHIA har bytt namn. Vad heter de numera?

- 1** Our Right
X My Right
2 Your Right

11. Tyst teaters Gunilla Vestin-Wallin, har just gått i pension. Hur många roller har hon spelat under 35 år?

- 1** 59
X 69
2 49

De tre först öppnade rätta lösningarna får biobiljetter för två. Vi behöver svar senast 18 januari. Skicka in rätt rad med ditt namn och adress till: **Dövas Tidning, SDR, Förmansv. 2, plan 6, 117 43 Sthlm.**

God Jul & Gott Nytt År

Tolkcentralen

UPPSALA

018-611 67 34

Text tel 018-55 62 00

www.lul.se/tolkcentralen

Istället för att skicka julkort,
lämnar vi bidrag till SDR:s
internationella fond, som
stödjer biståndssamarbetet.

Västerviks Folkhögskola

www.vasterviksflhs.se

BIBEL
SÄLLSKAPET

Svenska Bibelsällskapet,
Box 1235, 751 42 Uppsala
www.bibelbutiken.se

Tfn 018-18 63 30 • Fax 018-18 63 31

butik@bibeln.se

**Nordiska
folkhögskolan**

Nordiska Folkhögskolan i Kungälv

www.nordiska.fhsk.se

 Landstinget
DALARNA

Carlborgsons donationsstiftelse

Du som är född inom Dalarnas län samt har genomgått dövskola/specialskola för döva/hörselskadade är behörig att ansöka om bidrag från Carlborgsons donationsstiftelse

Medel kan sökas till t ex bildande av eget hem, bosättning samt till inköp av redskap, inventarier och material för bedrivande av yrke eller annan sysselsättning.

Medel kan även sökas till yrkesutbildning.

Sista ansökningsdag är

Ansökningen insändes till 28/2 - 2013

Landstinget Dalarna

Carlborgsons stiftelse

Box 712, 791 29 Falun.

Ansökningsblankett och information finns på

www.ltdalarna.se

(flik Övrigt: Stiftelser), eller kontakta

Landstinget Dalarna tel. 023-49 01 05

sven-erik.olsson@ltdalarn.se

 nordkök

Den vässa i köket

www.nordkok.se

Välkommen till SDR:s butik!

*Handla julklapparna hos oss -
så går pengarna till ett gott ändamål!*

Gåvan

Järnavägen 11 • Tel 0247-641 77
Åkers centrum (brevid Posten), LEKSAND
Öppettider: Mån-fre 10.00-18.00

Fulkruss

STINKANDE	HÅLL	SES I HJUL	KAN HYSA MÅNGA MASKHÅLLARE	GRUNDMATERIAL KILO	POSTTERM SJÖFÅGEL ÅLDRIG	STOR PIPPI BINDEORD	PARTI HALVILD HÄST	OMODERN
	FARA HÅLLER SIG INTE I SKINNET			BE-STÄMD				
				TILL KAN GE BLODVITE		DYN SOM ÄR FUKTIG	GLUTTA ÖKA I OMFATTNING	KAN SPRIT OCH VATTEN
BÄRS			BIL-TÄVLING		SÄTTA SAMMAN	OTREVLIGA I GÖTET KÄRVE	AULA	
DRICKS	BLIR DÅLIG HÄST PÅ TRAVET?	BOND NUMER 28 MATERIAL		BLIR DET I MÅNGEN SKOG	AVSLAG FIN GAMMAL HÄST		EN MASK FÖR ATT LURAS	
							TIDS-AVSNITT	TAR BLOSS
FEMTIO HIT OCH DIT		BLÖT PUSS			BAR	FÄRSK FÖR SYBETHÖRET	VIRV-LAR	SKOPA! FÅR BARN DÅ OCH DÅ
							UPP-RIKTIG	FLÖG ALADDIN MED
DEN ÄR GULLIG		FRÄTER SPÅR HURUVIDA					MYCKET UNG SÅL	DRAG-SPEL
				KLIPPA TILL			UTSE	LOCKAR SKYTT
			KLYVAS OCH VIKAS UT	STRID JOD	LOCKAR DYKARE ELEGANT			
		STYRMEDEL KLAGOVISA						FÖR-BINDA
				LEN			SKYNDA SIG	
KÖRN OCH HÄVRE	SKYDD			NOT-STÄLL			OSS SOM OBJEKT	GREP
					KAN GÖRA ANDNINGEN SVÅR SMILA			
INNE-HA				SLÅR MAN SIG FRÅM MED			HJUL I KLOCKA	
						MILJON-STAD		

De tre först öppnade rätta lösningarna får presentkort till SDR:s butik Gåvan. Vi behöver svar senast 18 januari. Skicka in löst korsord med ditt namn och adress till: **Dövas Tidning, SDR, Förmansv. 2, plan 6, 117 43 Sthlm.**

Manillabräöllop för Alexia & Robert

Inte många gifter sig i sin före detta skola. Alexia Lefebvre och Robert Gerech valde att ingå äktenskap på en annorlunda plats; Manillaskolan där de båda gick.

Alexia Lefebvre var elev på Manillaskolan 1976-86. När Robert Gerech (före detta Stefanescu) började skolan 1978 lade hon märke till hans kroppslängd.

– Jag reagerade på att han var kort men tyckte samtidigt att han var karismatisk, säger Alexia.

Det stod tidigt klart att det var något mellan dem. Men det dröjde till januari 1985. Det var då Rob frågade om chans på Alexia.

– Jag svarade ”okej då!”, säger hon och ler.

Förhållandet varade dock bara i två veckor. 1986 kom hon in på riksgymnasiet för döva i Örebro. Hon, som var skoltrött, gav upp efter två månader.

Tillbaka i Stockholm träffade hon Robert igen. De sågs till och från, och fick tre barn tillsammans. När Alexia och Robert snart skulle fylla 40 år insåg de att de nu borde ge varandra en chans och testa på att vara ett par istället för att ses sporadiskt.

– Tidigare tänkte vi ungefär likadant; att vi inte ville binda oss. Men det visade sig att det faktiskt inte var så farligt, säger Alexia.

Februari 2011 flyttade Robert in hos henne. Och de tillbringade första semestern ihop som ett par sommaren 2011. De var på Solhem i tio dagar, Göteborgs Dövas Förenings sommaranläggning på Björkö. I största hemlighet förlovade de sig där samtidigt som det var solnedgång uppe på berget där.

Solhems eldsjäl, Gull-Britt Engdahl, var en av de första som fick reda på att de hade förlovat sig.

– Hon stod upp och skålade för oss inför alla andra.

Flera av Alexias och Roberts kompisar som också var där sa ”Nu förstår ni att ni ska leva ihop!”. Bröllopet bestämdes under våren i år och det skulle bli en borgerlig vigselceremoni.

– Vi valde Manillaskolan för att vi träffades där och för att Manillaskolan hade gett oss teckenspråk och dövidentitet. Vi har många fina minnen däriifrån. Det var en självklar plats, säger Alexia.

Egentligen ville de gifta sig i skolans kyrksal. Av säkerhetsskäl blev det nobben. Istället fick de vigas vid Pär Aron Borgs staty utomhus. Socialdemokraternas före detta partiledare Mona Sahlin var vigselförrättare. Gästerna blev väldigt förvånade när de såg henne.

– De trodde att vi skulle ha en vanlig präst, säger Alexia leende.

På morgonen duggregnade det. Men vid halv två-tiden tittade solen försiktigt fram, vilket var lägligt då de skulle gifta sig klockan två.

– Vi är glada över att vi hann gifta oss där innan Manillaskolan flyttar från Djurgården nästa år, säger Alexia.

I vår väntar barnens och släktens bröllopspresent; bröllopsresan till Paris för Alexia och Robert. Kanske världens mest romantiska metropol.

– Jag ska visa honom mina platser där eftersom jag bodde där som bebis/barn och är halvfransyska, säger Alexia.

TEXT: NICLAS MARTINSSON FOTO: JUSTYNA JANKOWSKA

Nyheter från T-meeting

För mer information om alla våra produkter, besök vår hemsida www.tmeeting.se
Våra produkter kan ansökas som hjälpmedel hos din dator eller handläggare på arbetsförmedlingen / försäkringskassan. Vet du inte vem din dator / handläggare är, kontakta oss, vi kan hänvisa dig till rätt person.

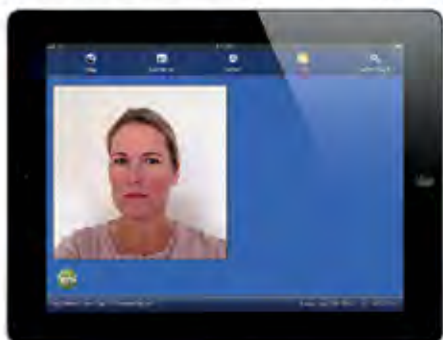
TM-Touch

Första totalkonversationslösningen i Sverige för iPad med text, ljud & videokommunikation. Kan upgraderas med texttelefonitjänst.

TM-Touch har en inbyggd videosvarare.

Du kan spela in ett videomeddelande, som spelas upp för den som ringer ett videosamtal till dig och den som ringer kan då lämna ett meddelande med video, text och ljud tillbaka till dig.

Ansöks via din dator/handläggare.

T-MEETING

TM-Mobile

Första totalkonversationslösningen i Sverige för iPhone med video, text & ljud. Du kan ringa till t. ex din bildtelefon eller videotolk var du än befinner dig. **Finns att ladda ner kostnadsfritt på App Store för dig som redan är en TM-9000 eller TM-Touch brukare.**

Ansök om aktiveringskod hos din dator eller handläggare där du fått din enhet.

TM-9000 Texttelefon

Unik egenskap. Med TM-9000 Texttelefon kan du ringa direkt till analoga texttelefoner i ett steg och vice versa.

Ansöks via din dator/handläggare.

www.tmeeting.se

mail@tmeeting.se

Bildtelefon : 0406060432@t-meeting.se

Bildtelefon : 0406060440@t-meeting.se

Taltel : 040 661 41 80

Manillaskolans kulturarv i fara?

Som vi alla vet kommer Manillaskolan hösten 2013 att flytta till andra lokaler på Kungsholmen, Stockholm. Det var ett beslut som togs hösten 2009. Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM, har inte möjlighet att förvalta Manillaskolans historia och föremål i skolans nya lokaler.

Efter det har ett intensivt arbete pågått för att bevara kulturarvet efter Manillaskolans 200-åriga historia. Ett kulturarv som är kopplat till den gamla skolbyggnaden, historiska föremålen och alla dokumentationerna som gjorts och förvaltats av Manillaskolan sedan i början på 1800-talet. Representanter från Stockholms stadsarkiv, Riksarkivet, Nordiska museet och Stockholms stadsmuseum samt ett femtiotal berörda organisationer var inbjudna för att diskutera möjligheter för framtida museum eller kulturcenter på Manillaskolan. Kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth uppvaktades vintern 2011 och hon tyckte att förslaget var intressant. Hon återkom efter några månader med besked att Kulturdepartementet inte har planer på att bidra med medel för att skapa ett center för dövas kulturarv på Manillaskolan. Däremot menar hon att funktionshinderad historia och vardag har en viktig roll inom ramen för kulturpolitiken och att tillgängligheten till kultur för alla är en central fråga.

En aktionsgrupp för bevarandet av Manillaskolans kulturarv bildades med Tomas Hedberg från Sveriges Dövhistoriska Sällskap, Henrik Sundqvist från Stockholms Dövas Förening, Christer Hovergren och Anne-Berit Lavold från arbetsgruppen vid Manillaskolan, samt under-tecknad från Sveriges Dövas Riksförbund. Vi sökte kontakt med Riksdagens kulturutskott. I början av juni fick vi träffa Lars Ohly (V) och hans politiska sekreterare Hans Welander i kulturutskottet. Det resulterade i ett möte med alla politiker i kulturutskottet i slutet av november.

Detta möte med vår presentation om betydelsen av Manillaskolans kulturarv blev positivt. Kulturutskottet ser allvarligt på att det inte finns något museum om dövas historia. De har förstått att något måste göras,

men som oftast handlar det om resurser och ekonomi. Vi föreslog kulturutskottet att besöka Manillaskolan inom kort. Vi anser att staten bör ta ansvar för ett kulturcenter för döva och teckenspråkiga i en del av Manillaskolans gamla byggnad. Det kan vara ett utmärkt tillfälle att använda Manillaskolans K-märkta kyrksal och några rum intill för att förvara alla historiska föremål där och visa dem för allmänheten. Där kan allt vara samlat på en och samma plats t.ex. kunskaper om döva, hörselskadade, dövblinda och blinda samt svenskt teckenspråk – förr i tiden, idag och i framtiden. Forskning om historia, utbyte av varandras forskningsarbeten i form av seminarier och möten, samt utställningar och museum kan ingå i centret.

Vad kommer det att hända med alla de föremål som nu finns på Manillaskolan då de inte följer med till skolans nya lokaler? Det är bara ett halvt år kvar och det är bråttom. Bollen ligger nu hos kulturutskottet och vi väntar på besked om hur vi ska gå vidare.

Manillaskolans kulturarv är i fara och en stor del av dövas historia riskerar att gå förlorat om det inte görs något. Manillaskolan är vaggan till dövas historia.

LOLO DANIELSSON, SDR:S STYRELSELEDAMOT

Tillgänglighet genom tsp

Projektet har tagit fram en fin informationsfolder som kan delas ut på t ex på mässor. Beställ hos asa.henningsson@sdr.org.

Projektet har deltagit i Mänskliga Rättighetermässan i Göteborg och på Sveriges Kommuner och Landstings nätverkskonferens i tillgänglighetsfrågor i Hudiksvall.

Just nu pågår uppföljning av föreningarnas arbete med FN-konventionen och språklagen för att få fram goda exempel att publicera på:

www.tgt.sdr.org

SDR Stockholm
SDR, Förmansvägen 2, 6 tr
117 43 Stockholm
Tel. vxl: 08-442 14 61
Fax: 08-442 14 99

SDR Leksand
SDR, Box 300
793 27 Leksand
Tel. vxl: 0247-641 00
Fax: 0247-105 97

Förbundsordförande:
Ragnar Veer
ragnar.veer@sdr.org
Texttel: 08 442 14 62
0735 200 902 (sms/3G)

Kommunikationsansvarig:
Helena Fremnell
hfre@sdr.org
070 215 46 33 (tal/sms)
sdr@sdr.org
www.sdr.org

Material till Slingan:
webbredax@sdr.org
Fax: 08 442 14 99

Bli medlem:
medlem@sdr.org

Försäljning:
shop@sdr.org
Tel vx: 0247 140 65
Fax: 0247 105 97

Sveriges Dövas Pensionärsförbund:
info@sdpf.se

Västanviks Folkhögskola
Winterrommes väg 5
793 27 Leksand
Texttel: 0247 641 24
Fax: 0247 101 65
www.vastanviksfhs.se

SDR plusgiro: 90 00 24-1

Rapport från Bryssel

SDR ingick i HSOs delegation till EDFs tredje parlamentariska konferens som hade temat "implementing the UN Convention on the rights of persons with disabilities in a period of crisis".

Genom HSO ingick 7 representanter från SDR (Ragnar Veer, Lolo Danielsson, Tomas Hellström, Göran Alfredsson, Anna-Lena Hagnell, Ingela Jacobsson och Jenny Ek) i den svenska delegationen bestående av totalt 40 personer. Över 400 delegater från hela Europa deltog.

Efter en introduktion om EU och parlamentets arbete träffade vi Jens Nilsson (s). En av hans hjärtefrågor är upphandlingar vilka han anser är alldeles för strikta. Vi förde en diskussion och lyfte särskilt problematiken när lagen om upphandling (LOU) kommer i konflikt med lagen om valfrihet (LOV), där våra tankar var främst på tolksituationen i Sverige. Hans svar var att Sverige ofta tolkar lagstiftningen alldeles för hårt, jämfört med andra europeiska länder och välkomnade en fortsatt kontakt för funktionshinderrörelsens intressepolitiska arbete.

På kvällen var vi inbjudna till det flamländska parlamentet där den döve Helga Stevens ordnat en tillställning. Där offentliggjordes det att fyra döva parlamentariker (både på nationell och europeisk nivå) från Europa gått samman i en överenskommelse om att bilda en arbetsgrupp. Dessa fyra är Helga Stevens (flamländska parlamentet, Belgien), Adam Kosa (sitter i Europeiska parlamentet och är från Ungern), Gergely Tapolczai (ungerska parlamentet, Ungern) och Helena Jarmer (parlamentet, Österrike).

De kommer att ta kontakt med andra döva parlamentariker i världen för att bilda ett nätverk för att byta erfarenheter och stötta varandra i

deras unika arbete för döva medborgare världen runt. Vi fick en visning av det flamländska parlamentet av Helga Stevens och avslutade kvällen med gemensam middag med henne och EUDs styrelse.

Onsdagen var vigd för EDFs tredje parlamentariska konferens för människor med funktionsnedsättning. Konferensen belyste särskilt tre områden: Implementering av FN konventionen under den ekonomiska krisen, strategier för att komma ur den ekonomiska krisen samt fri rörlighet och funktionshinderades medborgarskap – att bryta barriärerna.

Bland talarna märktes Adam Kosa (EU parlamentariker), Ragnar Veer, Betty Berglind Stefansdottir (ordförande i EUD), Ingrid Burman (HSOs ordförande) och Maria Johansson (DHRs ordförande).

Dagen avslutades med en gemensam middag med EUDs styrelse.

Under torsdag förmiddag fick vi inbjudan att besöka EUDs kontor och fick ett mycket hjärtligt välkomnande. Vi diskuterade hur samarbetet kan utvecklas mellan SDR och EUD, och vilka frågor som ansågs vara viktiga att driva tillsammans. Därefter genomförde EUD sitt styrelsemöte och vi reste hem under eftermiddagen/kvällen.

Efter den här resan till Bryssel känner vi oss stärkta inför det kommande arbetet och kommer att knyta en starkare kontakt med EUD för samverkan. En av ambitionerna är att sprida information till Sveriges dövföreningar om EU och EUDs viktiga arbete samt hur mycket de påverkar vår vardag. Onsdagens konferens avslutades med kraftfulla ord som likväl passar oss och vårt kommande arbete:

Nothing about us without us! / Ingenting om oss utan oss!

INGELA JACOBSSON OCH JENNY EK

Kvalitetssäkring av filmer

Projektet avslutas i december. Broschyren "Bra att veta inför upphandling av teckenspråksfilmer" finns som PDF på www.sdr.org och som broschyr att beställa.

Text till teckenspråk

Det som återstår är permanentning av projektet. Uppvaktningen hos departementen skedde i januari 2012. Ansökan är gjord till socialstyrelsen om ett tillfälligt anslag för att hålla verksamheten igång till dess regeringen har tagit sitt beslut om Tal- och Punktskriftsbiblioteket kan ta in detta i sin verksamhet. På www.ttt.sdr.org finns ett stort antal översättningar som är offentliga och gjorda av projektet.

Tolktjänstutredningen

Hörsel förbunden har tillsatt en arbetsgrupp för tolktjänstutredningen. Tord Rådahl och Jenny EK från SDR ingår. Man har fått en tid för möte på Socialdepartementet den 14 dec.

SDR lämnar HSO

Styrelsen har beslutat att begära utträde ur Handikappt förbunden, för att i stället söka inträde i Lika Unika.

SOS Alarm med bildtelefon

EU-projektet REACH112 där sju länder var involverade avslutades i våras. I Sverige deltog SOS Alarm och Omnitör. I slutfasen av projektet visade det sig vara problem med vem som ska finansiera tjänsten. SDR tog då kontakt med Förvarsdepartementet som ansvarar för alarmeringstjänsten, och fick besked att regeringen har tillsatt utredningen Översyn av alarmeringstjänst.

Stig Kjellberg och Tomas Hellström från SDR har träffat ansvariga för utredningen och påtalat hur viktig tjänsten är för teckenspråkiga personer. Vid ett möte deltog enhetschef för Bildtelefoni.net Johnny Kristensen och sakkunnig Gunnar Hellström från Omnitör. Den 30 april 2013 ska utredningen överlämnas till regeringen, och vi hoppas innerligt att det ska leda till en permanent tjänst för att kunna ringa till SOS Alarm med bildtelefon.

Tsp-lärarkonferens i oktober

Vid konferensen konstaterades att två av de största problemen var lärarlegitimationen och brist på teckenspråksmaterial för samtliga målgrupper. En nationell samordning av teckenspråksmaterial behövs!

TPB byter namn

TPB – Tal- och Punktskriftsbiblioteket byter från 1 januari 2013 namn till Myndigheten för tillgänglig media.

Lolo nominerad till EUD

Styrelsen beslutar att nominera Lolo Danielsson som ledamot i EUDs styrelse. Valet kommer att ske i maj 2013.

Mo Gårds-turné

Ragnar Veer, Britt Karmgård och Lotta Burvall har rest runt och besökt Mogårds olika verksamheter i Enköping, Norrköping och Finspång.

Ulrik Lindgren

I förra numret av DT gav vi Socialdepartementets politiskt sakkunnige fel efternamn. Rätt namn är Ulrik Lindgren.

Testament- och Donationsstiftelsen

Sista ansökningsdag till Stiftelsen är den 1 februari 2013. På www.sdr.org finns ansökningsblankett och för vad man kan söka.

Ledare sökes!

Ridläger, 9-17 år

Kumla 22 juli – 28 juli

Ledare och föreståndare sökes!

Nordiskt barnläger, 6-12 år

Västanviks folkhögskola, Leksand 7 – 13 juli

Ledare sökes!

Ledarskapsläger, 13-17 år

Lillsved, Sverige

Ledare sökes!

Övriga läger utanför Sverige:

FUDY Children Camp, 9-12 år

Gröningen, Holland 15-22 juli

Ledare sökes!

WFDYS Junior Youth Camp för 13-17 år

Rom, Italien 5 - 14 juli

Ledare sökes!

Obs! Det är obligatoriskt att gå personalutbildningen om man ska jobba på våra läger.

Mer information finns på:

www.sduf.se

och på vår Facebooksida.

Anmäl dig redan nu!

SDUF är med i Torsdagsaktionen

Torsdagsaktionen sker varje torsdag. Vi på SDUF deltar tillsammans med andra funktionshindersförbund. Syftet med Torsdagsaktionen är att stå utanför Rosenbad och dela ut flygblad tills regeringen lagstiftar så att bristande tillgänglighet är diskriminering!

Torsdagsaktionen
Bristande tillgänglighet är diskriminering

Nu har vi en ungdomsklubb i Norrland!

Norrlands Ungdomsklubb (NU) bildades 4 december 2011 av Jessica Madan, Yafet Afewerki och Juni Sowell. Just nu behöver NU så många medlemmar som möjligt för att kunna få en bra start så...

Du som är mellan 6-30 år gammal och bor i: Gävleborgs län, Jämtlands län, Norrbottens län, Västerbottens län, Västernorrlands län

Bli medlem! Det gör du lättast på vår hemsida. Där kryssar du i Norrlands Ungdomsklubb och så voilà, du är medlem hos NU och SDUF!

Sveriges Dövas Ungdomsförbund
Förmansvägen. 2, 6 tr
117 43 Stockholm
www.sduf.se

Mejla: sduf@sdrf.se
Blogg: www.s-d-u.se/blogg
Twitter: @_sduf
Facebook: Sveriges Dövas Ungdomsförbund

Förbundsordförande:
Malin Johansson
malin.johansson@sdrf.se
070-860 43 83 (sms/3G)

Äntligen ungdomsklubbskonferens!

Ungdomsklubbskonferensen lades på is ett bra tag av ekonomiska skäl men efter en motion på vår senaste förbundsstämma fick vi se över ekonomin. Visst räckte pengarna och vi kunde med glädje meddela klubbarna att ungdomsklubbskonferensen blev av! Dock så kan vi inte lova att ungdomsklubbskonferensen äger rum varje år.

Vi hade konferens i Å5, belägen i Örebro. Alla sex ungdomsklubbar – Norrlands Ungdomsklubb, Skånes Dövas Ungdomsråd, Stockholms Dövas Ungdomsråd, Örebro Dövas Ungdomsklubb, Göteborgs Teckenspråkigas Ungdomsklubb och UF Viljan – fanns på plats.

På fredagskvällen åt vi middag tillsammans och vi presenterade oss och hade icebreaker.

På lördagsmorgon var det dags för ungdomsklubbskonferens 2012. Vi började dock med en extra förbundsstämma eftersom Florian slutade som styrelseledamot och istället började jobba som ungdomskonsulent hos SDUF. Valberedningen presenterade sin kandidat, Charlotta Digerstam för 1,5 år, alla ungdomsklubbar godkände Charlotta och därmed sitter hon nu i styrelsen! Grattis och välkommen, Charlotta D! Nu har vi två Malinor och två Charlottor i styrelsen!

Efter den extra förbundsstämman var det dags för Henrik Sundqvists föreläsning om relationen mellan moderföreningen och ungdomsklubben. Han har suttit i SDUF-styrelsen i tio år och delade med sig av sina erfarenheter. Stephanie Skinner, från

En Stärkt Röst som är en samlingsorganisation för de åtta största ungdomsförbunden för ungdomar med funktionshinder, kom och föreläste. Hon tog upp frågan om hur de lokala ungdomsklubbarna kunde samarbeta med de andra ungdomsklubbarna för personer med funktionshinder.

Efter middagen avrundade vi dagen med Johanna Treffenbergs föreläsning om arbetsgrupper och dess funktion. På söndagsmorgonen hade vi olika diskussioner, bland annat om mångfald och könsdiskriminering. Det blev en del heta diskussioner men dock så var tiden slut och många klagade på att diskussionerna tog för kort tid. Det var både negativt och positivt då det visade att vi hade engagerade ungdomar!

SDUF vill tacka er alla som deltog!

LSU har nu 80 medlemsorganisationer

LSU, Sveriges Ungdomsorganisationer, höll sitt årsmöte 17-18 november i Stockholm. Det var en helg full med intressanta diskussioner och debatter. Några beslut i korthet: Felix König omvaldes som ordförande, liksom Linda Wallberg och Mattias Hallberg omvaldes som vice ordförande. Nio nya medlemsorganisationer tillkom och två gick ur, så LSU har nu 80 medlemsorganisationer! Idéprogrammet reviderades och beslut fattades om att styrelseledamöter numera ska väljas på tvåårsmandat (istället för ettårsmandat).

”Fröken Julie var mycket bra”

14 medlemmar från Örnsköldsviks Döva Förening och 2 assistenter åkte den 14 oktober till Umeå för att få se Tyst Teaters föreställning, Fröken Julie. Väl på Sagateatern så träffade vi många teckenspråkiga vänner från Umeå. Alla var överens om att föreställningen var mycket bra och intressant. Den visar verkligen hur uttrycksfullt teckenspråket är och hur bra man kan uttrycka känslor med hjälp av teckenspråk. En mycket annorlunda föreställning jämfört med förra årets uppsättning av ”Vi betalar inte”. Efter föreställningen bjöds det på fika och mingel med skådespelarna och alla kunde umgås med sina vänner. När alla var nöjda så styrde vi åter kosan hem från Umeå efter en mycket trevlig dag i teckenspråkets namn.

Anders Lind

Solhem på Björkö 80 år

På Svenska flaggans dag den 6:e juni firade Solhem på Björkö 80 år. Det bjöds på en heldag med härlig stämning bland de 100-tal personer som träffades vid Solhem. Dagen till ära fanns även en grupp gäster från Stockholm. GDF:s ordförande Markus Hyrenius hälsade oss alla hjärtligt välkomna. Svenska flaggan hissades under allas beskådning tills hela flaggstången ramlade ner. Den restes snabbt igen och med flaggan i topp kunde firandet fortsätta. Inne på Solhem bjöds det på välsmakande förtäring. Talen avlöste varandra och många överlämnade gåvor till Solhem. Föreståndare Gull-Britt Engdahl tog emot och tackade. Även här är Dan Anderssons historiska insats tydlig. Under 1930-talets depression med börsras och arbetslöshet köpte han mark på Björkö och lät bygga Solhem år 1932. Det har under åren utvecklats och är idag ett populärt fritidshus. Gull-Britt Engdahls 70 somrar på Björkö firades också. Hon föddes år 1941. Redan 1942 kom hon med sina föräldrar Rosa och Fritiof med båt till Björkö och det blev kärlek vid första ögonkastet. Hon är en enastående personlighet och otroligt engagerad kring allt på Solhem. En verkligt rörd Gull Britt hade svårt att hålla tårarna i styr då hon hyllades för sina insatser på Solhem. Långa applåder avslutade en oförglömlig händelse 2012.

Björn Ångquist

70-årsjubileum i Kronobergs län

Dövas Förening i Kronobergs län firade den 29:e september 70-årsjubileum på Scandic-hotellet i Växjö. Föreningen uppvaktades av Sveriges Dövas Riksförbund, Växjö kommun, Hörselskadades förening i Växjö och Hörselskadades Distrikt Kronoberg, Dövkyrkan i Växjö stift, Sportklubben Dacke samt flera dövföreningar från angränsande län. Förbundsordförande Ragnar Veer utdelade SDRs förtjänsttecken till Kerstin Andersson, Lisbeth Lindberg och Torvald Erlandsson. Ett antal diplom, gemensamt för SDR och Dövas förening, utdelades för mångårigt medlemskap samt för förtjänstfulla insatser i övrigt. Jörgen ”Rödtop” Nielsen från Köpenhamn underhöll med standup och teckenspråkshow. En jubileumskrift över verksamheten i gångna år presenterades. Denna jubileumsskrift är ett komplement till de tidigare utgivna skrifterna, främst då 2002 års jubileumsskrift. Dövas Förening i Kronobergs län bildades år 1942 under namnet Växjöortens dövas förening. År 1968 ändrades namnet till Dövas Förening i Kronobergs län, vilket var naturligt eftersom man med åren fått medlemmar bosatta i olika delar av länet. Föreningen har sin tonvikt på kulturevenemang såsom föreläsningar och studiebesök, information, fester samt resor och medlemmöten. Föreningen är livligt engagerad i olika samverkansråd i flera kommuner och desslikes med Landstinget. Föreningen har egen lokal belägen i stadsdelen Teleborg i Växjö.

Torvald Erlandsson

Lyckad återträff

Vi som konfirmerade oss 1975 träffades på Västansviks folkhögskola i augusti. Äntligen kunde så många personer samlas på samma plats. Tyvärr kom inga från Lund. Vi hade så trevligt ihop. Bland annat besökte vi Zorngården och hade en bankett. Konfirmerationsträffen blev uppskattad!

Vineta Lyxell, Strängnäs

Insändare skickas till redaktionen@dovastidning.se eller postas till: **Dövas Tidning, SDR, Förmansv. 2, plan 6, 117 43 Sthlm.** Du får gärna publicera insändare under signatur. Men bifoga alltid namn och adress till redaktionen (som har tystnadsplikt). Vi förbehåller oss rätten att korta och redigera insändare. Korta texter vinner fler läsare!

SDP summerar 2012

Sveriges Dövas Pensionärsförbund, SDP, vill avge en rapport till alla äldre döva i Sverige om vad SDP har arbetat med under 2012. I höstas hade SDP ett bra möte med Curt Persson, ordförande för PRO. Det kan bli en samarbetsmodell och det blir flera träffar framöver för att undersöka möjligheten. Sedan har SDP också varit med på ett möte med utredaren Gunilla Hult Backlund. Hon ska förbereda och genomföra bildandet av en ny tillsynsmyndighet för hälso- och sjukvård och socialtjänst. Nuvarande tillsyns- och tillståndsverksamhet vid Socialstyrelsen bryts ut och istället bildas Inspektionen för vård och omsorg från och med den 1 juni 2013. Det blir flera möten framöver och SDP ska kräva att tillsynen av äldreomsorgen för teckenspråkiga äldre blir bättre än vad den varit och nu är. I januari ska SDP träffa riksdagens socialutskotts vice ordförande, Lena Hallengren (S). SDP:s krav om tillsättande av en äldreombudsman ska framföras och att staten av-sätter pengar till den tjänsten. I övrigt ska SDP ha förbundsstämma på en kryssning mellan Stockholm och Helsingfors (28-29 maj). Kallelsebrev ska skickas ut till alla lokala pensionärsföreningar/sektioner för döva. Till sist vill SDPs styrelse önska alla en riktig god och fröjdefull jul och ett Gott Nytt År!

Karl-Erik Karlsson, ordförande, SDP

DHI-konferens i Toronto

Den kanadensiska döv-kulturföreningen var värd för den 8:e döv-historiska internationella konferensen (DHI) den 24-28 juli 2012. Den ägde rum i Toronto 24-28 juli 2012 och lockade 397 döva deltagare från 22 länder. Många kom som endagsbesökare. Från Sverige var vi 8 deltagare. Konferensen var mycket välarrangerad! DHI:s ordförande Peter W. Jackson inledde konferensen med en tyst minut för att hedra de döva individer som har stor betydelse för den döv-historiska utvecklingen fram till idag. Temat var "Biographies and Autobiographies". Det var 27 presentatörer från bl.a. Australien, Frankrike, Japan, Polen och USA. Man fick veta många intressanta levnadsöden, t.ex döva ryssar som kämpade mot Tyskland under belägringen av Leningrad under andra världskriget. Ulla-Bell Thorin från Sverige var en av tre huvudföreläsare. Hon berättade att hon hade författat sex böcker om sin uppväxt. Det imponerade på publiken eftersom man undrade hur hon hade lyckats med att få alla sina böcker utgivna. Konferensen avslutades med en bankett och underhållning. Nästa DHI-konferens kommer att hållas i Edinburgh sommaren 2015. Den ska handla om döv idrott.

Maj Daver

SDR TECKEN AB

SDR Tecken AB erbjuder:

Inspelning av film från text till teckenspråk

Textning av filmer

Ljusbearbetning

Uthyrning av studio med tekniker

DVD produktion

Konsulttjänster

Skräddarsydda lösningar

Kvalitetssäkrade webbsidor på teckenspråk

Telefon: 08 422 14 73

Mobiltelefon: 0735 131 043

Epost: info@sdrtecken.se

www.sdrtecken.se

Julskinka eller inte – det är frågan

Nu var vi här igen. Ännu en gång ska julskinkan griljas och julmusten och snapsen göra varandra sällskap på julbordet. Julklapparna ska ligga under julgranen som givetvis står på samma plats som i fjol.

Helst av allt ska det stå ett vitt lager på marken så att barnen kan stoja ute och göra snögubbar och snöbollslyktor. Eller varför inte åka pulka och göra snöänglar.

Och så Kalle Anka på ettan. Kl 15.
Sådana är vi människor.

Vi behöver återkomma till något vi alltid gjort i alla tider: Samlas kring något vid samma tidpunkt varje år och få summera året med ens nära och kära.

För när har vi tid annars? Speciellt i det hektiska samhälle vi lever i väst. Vi är ständigt på väg någonstans och saker och ting ska moderniseras, huset ska renoveras - helst med det senaste, man ska ha den senaste modellen av mobil, bil och annat löst som kallas förbrukningsvaror som redan är omoderna när du lämnar butiken med varan under armen.

Julhelgen tillsammans med midsommarhelgen är de två enda dagar då Sverige verkligen stannar upp. Och kanske de enda dagarna då traditioner följs år efter år.

Det är tyvärr också helger där det supas och bråkas som mest i många stugor. Och särskilt julhelgen är den helg då många är som ensamast.

Men är julhelgen verkligen likadan varje år?

Det är den inte. Särskilt i år för min del. Det är den första julhelgen utan min pappa som gick bort tidigare i år. På bara några år har jag gått från detta: fira jul med min mammas sida till en första jul med min mamma och min flickväns familj.

Vi brukade bila ned till mormor och morfar i Katrineholm. Morbrors familj med mina två kusiner var också med. Och så kusinernas farfar. Jag tyckte om mormors inlagda sill och om att sätta mig i morfars läderfåtölj (den finns idag i mitt vardagsrum) och titta på Kalle Anka och vara tomte efteråt. Så var det i många år. Sen gick mormor och morfar bort. Och min pappa. En jul utan mormor och morfar kändes överklig, utan pappa känns än mer överkligt. Det är bara mamma och jag kvar. Men oavsett vad så går livet vidare.

Och för min kusin Daniel blir det den första julen som nybliven pappa.

Julhelgen består, människorna runt den kommer och går.

Generationerna går, andra tar vid. Julskinkan måste fortfarande griljas av någon. Så är det bara.

Det är just det som är speciellt med julhelgen. Vi vill tro att det är likadant varje år.

Men förändringar sker i det tysta. Någonstans började vi med nya smaker på glöggen, Arne Weise fick sluta som julvärd på SVT innan de var tvungna att bära ut honom från studion.

Jag kan tänka mig hur det då knorrades hos många: "vad är det för trams, nya smaker på glöggen, vad är det för fel på den vanliga? Det har väl funkat varje år?"

Serieavsnittet av Svensson, Svensson som gick på 90-talet visar nog det tydligast. Det avsnittet visas numera varje jul. Med briljante Allan Svensson i rollen som pappa Gustav som på ett svenskt mysigt och tafatt vis till varje pris vill ha det som det alltid varit i alla år och kämpar mot förändringens vindar. Sådana personer har vi alla i varje familj. Det ska vi vara glada för.

Utan dessa människor stannar Julsverige.

För vem ska veta hur skinkan ska griljas?

Så att den smakar som den alltid gjort - i alla dessa år.

TOMAS LAGERGREN

DÖVHETEN

myMMX MOBILE®

www.mymmx.se

God Jul och Gott Nytt År
önskar vi på nWise

Ladda hem myMMX mobile från Google Play och logga in med användaruppgifter som du får från din förskrivare på din hörcentral.

Jenni

Mina

Marie

Stefan

Lisbet

Lisa K

Linda

Catharina

Camilla S

Stina

Elise

Kerstin

Sandra

Camilla W

Sofia

Mio

Jenny

Emma

Jessica

Annaklara

Märta

Vad heter tolken?

Kvalitet Kunskap Service
AB
STOCKHOLMSTOLKARNA

Katarina

Anna

Sanna

Ann

Carina

Anette

Cisilia

Priscilla

Johanna

Thérèse

Ann

Carina

Niklas

Priscilla

Lisa J

Jana

Johan

Maja

Robert

Camilla J

Jonas

Lena

Julpyssel!

Dra ett streck från varje tolk till rätt namn. Hur många kan du?

Rätt svar finner du på vår hemsida.

God jul och Gott nytt år önskar vi på STAB.

www.stockholmstolkarna.se

